

การศึกษาการจัดงานด้านวิชาการของฝ่ายวิชาการวิทยาลัยพยาบาล

สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข

นางสาว มัณฑนา เหมชะญาติ

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-579-112-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017065

๑๑๖๘๔๑๖๘๔

A STUDY OF ACADEMIC ORGANIZATION OF ACADEMIC DEPARTMENTS
IN NURSING COLLEGES UNDER THE JURISDICTION
OF THE NURSING COLLEGES DIVISION,
MINISTRY OF PUBLIC HEALTH.

Miss Monthana Hemchayat

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-579-112-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการจัดงานด้านวิชาการของฝ่ายวิชาการวิทยาลัยพยาบาล
สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข

โดย นางสาวมัณฑนา เหมชะญาติ

ภาควิชา บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอด)

มณฑนา เหมชะญาตี : การศึกษาการจัดงานด้านวิชาการของฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยพยาบาล
สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข (A STUDY OF ACADEMIC
ORGANIZATION OF ACADEMIC DEPARTMENTS IN NURSING COLLEGES UNDER
THE JURISDICTION OF THE NURSING COLLEGES DIVISION, MINISTRY OF
PUBLIC HEALTH). อ.ที่ปรึกษา : ผศ.วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์, 268 หน้า
ISBN 974-579-112-1

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการจัดและปัญหาในการจัดงานด้านวิชาการของฝ่ายวิชาการ
วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยัง
ผู้บริหารและหัวหน้าแผนกวิชาในวิทยาลัยพยาบาล 21 แห่ง จำนวน 252 ฉบับ ได้รับกลับคืน 219 ฉบับ
คิดเป็นร้อยละ 86.90 และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ซึ่งผลการวิจัย
พบว่า

การจัดงานเกี่ยวกับแผนการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ฝ่ายวิชาการของวิทยาลัยพยาบาลทุกแห่ง
มีการจัดทำแผนงาน โครงการ จัดทำแผนปฏิบัติงาน จัดทำปฏิทินการศึกษา และแผนกวิชา ส่วนใหญ่มีการ
จัดทำแผนงาน โครงการด้านวิชาการของแผนกวิชา ส่วนปัญหาสำคัญที่พบคือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความ
สามารถในการนำนโยบายไปจัดทำเป็นแผน

การจัดงานเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการของวิทยาลัยพยาบาล
ทุกแห่งมีการกำหนดโปรแกรมการศึกษา จัดตารางการเรียนการสอน จัดอาจารย์เข้าสอน จัดสื่อการสอน
จัดการประสานงาน และแผนกวิชา ส่วนใหญ่มีการจัดทำประมวลการสอน บันทึกการสอน จัดอาจารย์
เข้าสอน จัดสื่อการสอน จัดทำคู่มือการฝึกภาคปฏิบัติ จัดการสอนซ่อมเสริม และทุกแผนกวิชาจัดให้มีการ
ประสานงาน ส่วนปัญหาสำคัญที่พบคือ อาจารย์มีจำนวนจำกัด ทำให้ต้องรับภาระด้านการสอนมาก

การจัดงานเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการของวิทยาลัยพยาบาลทุกแห่ง
และแผนกวิชาส่วนใหญ่มีการควบคุมการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และ
พัฒนาการสอนของอาจารย์ ส่วนปัญหาสำคัญที่พบคือ อาจารย์มีภาระด้านการสอนมาก ทำให้ไม่สามารถ
จัดกิจกรรมพัฒนาการสอนได้เท่าที่ควร

การจัดงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ฝ่ายวิชาการของวิทยาลัยพยาบาลทุกแห่ง มีการ
กำหนดระเบียบวิธีการปฏิบัติของการวัดและประเมินผลการศึกษา กำหนดตารางสอบ มอบหมายงาน
รวบรวมจัดเก็บข้อสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานด้านวิชาการของฝ่ายวิชาการ สำหรับแผนกวิชา
ทุกแผนกวิชา มีการมอบหมายงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และส่วนใหญ่มีการประเมินผลการ
ปฏิบัติงานด้านวิชาการของแผนกวิชา แต่มีการจัดทำข้อสอบมาตรฐานเป็นส่วนน้อย ส่วนปัญหาสำคัญที่พบ
คือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการจัดงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อผู้จัดทำ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

MONTHANA HEMCHAYAT : A STUDY OF ACADEMIC ORGANIZATION OF ACADEMIC DEPARTMENTS IN NURSING COLLEGES UNDER THE JURISDICTION OF THE NURSING COLLEGES DIVISION, MINISTRY OF PUBLIC HEALTH. THESIS ADVISOR : ASST.PROF.VALAIRAT BOONSWASDI, 268 pp. ISBN 974-579-112-1

The purposes of this research were to study the organization and problems of academic departments in nursing colleges under the Jurisdiction of the Nursing College Division, Ministry of Public Health. Two hundred and fifty-two questionnaires were sent to the nursing college administrators and heads of subject divisions. Two hundred and nineteen questionnaires were returned which accounted for 86.90 percent. Data analysis was made by means of frequency count and percentage. Research findings were as follows :

Concerning academic planning, all academic departments organized instructional plan, operation plan and annual instructional plan. Most subject division organized their own operation plan and program. The main problem was insufficient personnel in planning.

In terms of curricular and instructional organization, all academic departments organized educational programs, instructional schedules, placement of instructors, instructional materials and academic co-ordination. Most subject divisions organized courses of study, lesson plans, manual for students' practicum and remedial teaching. The main problem was insufficient instructors, it caused the overburden to the personnel.

According to instructional development, all academic departments and most subject divisions controled instructional standards, supported instructional activities and promoted instructor's professional development. The main problem was that the instructors were overburden in teaching which affected their performance, and the difficulty of upgrading instructional standard.

As for evaluation, all academic departments issued evaluation regulations concerning instructional evaluation, collected and stored test, assigned staff and evaluated academic performance. All subject divisions assigned evaluation tasks to instructors. Most of them evaluated their academic tasks. The subject divisions had done few standardized test. The main problem was insufficient experienced personnel to conduct evaluation.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา ...2533

ลายมือชื่อนิติ สม วัฒน
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา อ.วิไลรัตน์ บุญสวัสดิ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการวิจัย มาด้วยดีโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ต้นติเมธ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอต อาจารย์สวัสดิ์ จงกล รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสัตย์ ดร.กุลยา ต้นติผลาชีวะ อาจารย์วิพรรณ วัฒนชีพ และอาจารย์ รัชณี สนิะสนธิ ที่กรุณาให้คำแนะนำและ ตรวจสอบ เครื่องมือวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าแผนกวิชา วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข ที่กรุณาให้ความร่วมมือ ตอบแบบสอบถาม และขอขอบพระคุณกองงานวิทยาลัยพยาบาล ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการประสานงาน ในการเก็บข้อมูล จากวิทยาลัยพยาบาลทั้ง 21 แห่ง ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้ อนึ่ง ทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

มัทนา เหมชะญาติ

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	8
วิธีดำเนินการวิจัย	8
การนำเสนอผลการวิจัย	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
การจัดการศึกษายามบาล	11
โครงสร้างของระบบการศึกษายามบาล	12
การจัดการศึกษายามบาล โดยกองงานวิทยาลัยพยาบาล	
กระทรวงสาธารณสุข	14
งานวิชาการ	24
ความหมาย และความสำคัญของงานวิชาการ	24
ขอบเขตของงานวิชาการ	25
การศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	60

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	64
วิธีดำเนินการวิจัย.....	64
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	64
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	64
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	66
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
4	67
การวิเคราะห์และผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
5	171
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	171
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	171
วิธีดำเนินการวิจัย.....	171
สรุปผลการวิจัย.....	172
อภิปรายผลการวิจัย.....	183
ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดงานด้านวิชาการ.....	204
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	205
รายการอ้างอิง	206
ภาคผนวก	210
ประวัติผู้เขียน	268

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน	66
2	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	68
3	การจัดงานเกี่ยวกับแผนการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ด้านการจัดทำแผนงาน/ โครงการ.....	71
4	การจัดงานเกี่ยวกับแผนการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ด้านการจัดทำแผนปฏิบัติ งาน	75
5	การจัดงานเกี่ยวกับแผนการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ด้านการจัดทำปฏิทิน การศึกษา	77
6	การจัดงานเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการกำหนด โปรแกรมการศึกษา	78
7	การจัดงานเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดตาราง การเรียนการสอน.....	80
8	การจัดงานเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนด้านการจัดทำ ประมวลการสอน.....	83
9	การจัดงานเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดทำ บันทึกการสอน.....	84
10	การจัดงานเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนด้านการจัด อาจารย์เข้าสอน.....	86
11	การจัดงานเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดสื่อ การสอน	90
12	การจัดงานเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดทำ คู่มือการฝึกภาคปฏิบัติ.....	96

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	การจัดงานเกี่ยวกับหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ด้านการ ประสานงาน	97
14	การจัดงานเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการ จัดสอนซ่อมเสริม	100
15	การจัดงานเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการ ควบคุมการจัดการเรียนการสอน	102
16	การจัดงานเกี่ยวกับหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ด้านการ สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน	106
17	การจัดงานเกี่ยวกับหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ด้านการ พัฒนาการสอนของอาจารย์	107
18	การจัดงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ด้านการกำหนดระเบียบ วิธีการปฏิบัติของการวัดและประเมินผลการศึกษา	113
19	การจัดงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ด้านการกำหนดตาราง สอบ	115
20	การจัดงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลด้านการมอบหมายงานด้าน การวัดและประเมินผลการศึกษา	116
21	การจัดงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลด้านการรวบรวมจัดเก็บ ข้อสอบ	120
22	การจัดงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลด้านการประเมินผลการ ปฏิบัติงานด้านวิชาการ	122
23	ปัญหาการจัดงานเกี่ยวกับแผนการปฏิบัติงานด้านวิชาการ	125
24	ปัญหาการจัดงานเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการกำหนดโปรแกรมการศึกษา	129

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
25	ปัญหาการจัดงาน เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดตารางการเรียนการสอน.....	130
26	ปัญหาการจัดงาน เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดทำประมวลการสอนรายวิชา.....	133
27	ปัญหาการจัดงาน เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดทำบันทึกการสอน.....	135
28	ปัญหาการจัดงาน เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดอาจารย์เข้าสอน.....	137
29	ปัญหาการจัดงาน เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดสื่อการสอน.....	140
30	ปัญหาการจัดงาน เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดทำคู่มือการฝึกภาคปฏิบัติ.....	146
31	ปัญหาการจัดงาน เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการประสานงาน.....	147
32	ปัญหาการจัดงาน เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดการสอนซ่อมเสริม.....	151
33	ปัญหาการจัดงาน เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนด้านการ ควบคุมการจัดการเรียนการสอน.....	152
34	ปัญหาการจัดงาน เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน ด้านการ สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน.....	154
35	ปัญหาการจัดงาน เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน ด้านการ พัฒนาการสอนของอาจารย์.....	156

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
36	ปัญหาการจัดงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ด้านการกำหนด ระเบียบวิธีการปฏิบัติของการวัดและประเมินผลการศึกษา.....	161
37	ปัญหาการจัดงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลด้านการกำหนด ตารางสอบ	162
38	ปัญหาการจัดงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ด้านการมอบหมาย งานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา.....	163
39	ปัญหาการจัดงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ด้านการรวบรวม จัดเก็บข้อสอบ.....	166
40	ปัญหาการจัดงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลด้านการประเมินผล การปฏิบัติงานด้านวิชาการ.....	168

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย